

MEDEDELING

DONKER PIMPERNELBLAUWTJE (*MACULINEA NAUSITHOUS*) TERUG IN LIMBURG

Op 4 augustus 2001 brachten drie Limburgse vlinderkenners een bezoek aan het oostelijk Roerdal om daar naar vlinders te kijken. Geheel onverwacht troffen zij hier op vier plekken Donkere pimperlauwtjes (*Maculinea nausithous*; figuur 1) aan: op twee plekken één exemplaar, op de andere locaties zelfs meerdere vlinders. Deze waarnemingen zijn natuurlijk ronduit spectaculair en hebben grote implicaties voor het natuurbeheer in het Roerdal.

Begin jaren zeventig was het Donker pimperlauwtje, samen met zijn zustersoort het Pimperlauwtje (*Maculinea teleius*), verdwenen van zijn laatste vindplaats bij Herkenbosch. Daarmee was het doek gevallen voor beide soorten in Nederland. Ook in de rest van Europa ging het bijzonder slecht met deze vlinders, zodat de kans op hervestiging bijzonder klein werd geacht. Mede om die reden heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in 1990 besloten beide pimperlauwtjes te herintroduceren in de Moerputten bij 's-Hertogenbosch. Nog steeds kunnen deze vlinders in dit natuurgebied en de wegbermen in de directe omgeving gezien worden (WYNHOFF, 2001).

De laatste tien jaar ging het in Duitsland ook slecht met het Pimperlauwtje, maar het Donker pimperlauwtje vertoonde op

FIGUUR 1
Het Donker pimperlauwtje (*Maculinea nausithous*) (foto: Henkjan Kievit).

enkele plekken tekenen van stabilisering of zelfs voorzichtig herstel (PRETSCHER, 2001). Deze vlinder is dan ook wat minder kritisch dan het Pimperlauwtje en komt ook veel voor op licht verruigde wegbermen en dergelijke (WYNHOFF, 2001). Toch leek een hervestiging in Nederland niet erg waarschijnlijk, omdat de dichtstbijzijnde bekende populatie bij Krefeld in het Roergebied was. Groot was dan ook de verbazing om in het Nederlandse deel van het Roerdal weer Donkere pimperlauwtjes aan te treffen. Tijdens het onderzoek voor de dagvlinderatlas van Limburg (AKKERMANS *et al.*, 2001) was de soort hier nog niet aangetroffen. Navraag bij Duitse vlinderaars leerde dat zich in ieder geval tot het midden van de jaren negentig een kleine populatie in het Duitse deel van het Roerdal heeft weten te handhaven. Het Donker pimperlauwtje, dat redelijk mobiel is en vrij gemakkelijk afstanden tot vijf kilometer kan overbruggen (WYNHOFF, 2001), heeft dan ook vermoedelijk vanuit deze Duitse populatie de Nederlandse locaties spontaan herbevolkt.

Intussen staan beide soorten genoemd op de bijlagen van de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat de overheid al het mogelijke moet doen om deze soort en zijn habitat in het Roerdal te beschermen. Het is erg belangrijk dat specialisten van De Vlinderstichting en het Natuurhistorisch Genootschap samen met de provincie, de gemeenten Herkenbosch en Melick, het waterschap Roer en Overmaas, Staatsbosbeheer en de agrariërs er voor gaan zorgen dat deze fantastische herkolonisatie niet verloren zal gaan en dat het Donker pimperlauwtje de kans zal krijgen om zich verder uit te breiden.

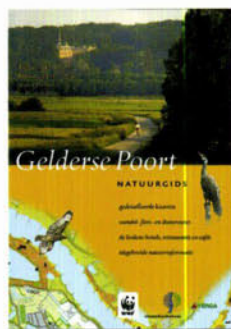
LITERATUUR

- AKKERMANS, R.W., R.A.J., PAHLPLATZ, & K. VELING, 2001. Dagvlinders in Limburg. Natuurhistorisch Genootschap & De Vlinderstichting, Maastricht/Wageningen.
- PRETSCHER, P., 2001. Verbreitung und Art-Steckbriefe der Wiesenknopf-Ameisenbläulinge (*Maculinea/Glaucopsyche*) *nausithous* und *teleius* in Deutschland. *Natur und Landschaft*, 76(6): 288-294.
- WYNHOFF, I., 2001. At home on foreign meadows: the reintroduction of two *Maculinea* butterfly species. Proefschrift Wageningen Agricultural University, Wageningen.

De auteurs wensen hun namen niet bekend te maken

R E C E N T V E R S C H E N E N

Alphons van Winden, Keesjan van den Herik & Jeroen Helmer, 2002. **Gelderse Poort Natuurgids**. 65 pp. Wereldnatuurfonds, Staatsbosbeheer en Terca, Nijmegen. De Natuurgids Gelderse Poort is voor € 8,50 verkrijgbaar in de boekhandel en bij een groot aantal adressen in de Gelderse Poort. De gids kan ook worden besteld bij de VVV Rijk van Nijmegen tel. 024-3297878 of via: www.vvnijmegen.nl. Dit handzame boekje is te gebruiken als een kleurige reisgids voor een (meerdaags) bezoek aan het unieke natuurgebied tussen Nijmegen, Kleve en Arnhem. In zeven hoofdstukken

wordt de natuur en de cultuur van de belangrijkste regio's beschreven. U vindt er verhalen over levende rivieren, bosrijke stuwwallen en historische steden. Aan de hand van zeer gedetailleerde kaarten kunt u de beschreven onder-

werpen in het gebied terugvinden. In ieder gebied is een afwisselende wandel-, fiets- of skateroute uitgezet die u ook op de kaarten terugvindt. Verder staat de gids boordevol adressen van sfeervolle hotels, gezellige restaurants en informatiecentra.

A. bij de Vaate & A.W. Breukelaar (eds), 2001. **De migratie van de Zeeforel in Nederland**. Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer & Afvalwaterbehandeling. Rapport nr. 2001.046. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, RIZA, Lelystad. Dit rapport is voor € 11,34 (incl. verzendkosten).